

Csillagfedések

Okkultáció-észlelések

Kisbolygó-okkultáció megfigyelések 1999-ben

1999-ben 5 észlelő 10 megfigyelését juttatta el hozzánk. Ez ugyan kevesebb, mint az előző évben, de most végre sikerült pozitív fedést is megfigyelni: a május 16-i Gismonda-fedés Horváth Tibor nevéhez fűződik. A hegyhátsági Scutum Csillagvizsgálóban követte figyelemmel az eseményt; mindössze 3 perccel az észlelés megkezdése után a csillag teljesen eltűnt. A takarás 9,1 másodpercig tartott, sajnos technikai okokból pontos eltűnés ill. előbukkanás időpontunk nincs. Gratulálunk Horváth Tibornak, és reméljük, a jövőben még sok ilyen szerencsés észleléssel találkozhatunk.

A többi 1999-es megfigyelés:

Esemény	Kisbolygó neve	Megfigyelések száma, észlelők
1999.02.25.	(1069) Planckia	3 Busa, Tóth, Horváth
1999.03.03.	(371) Bohemia	1 Horváth Tibor
1999.05.06.	(492) Gismonda	1 Horváth
1999.06.05.	(261) Prymo	3 Horváth, Nyári, Tuboly
1999.09.07.	(709) Fringilla	1 Busa
1999.09.08.	(162) Laurentia	1 Busa

Észlelők

Busa Sándor (Harkakötöny)
Horváth Tibor (Hegyhátsál)
Nyári Szabolcs (Debrecen)
Tóth Zoltán (Fertőszentmiklós)
Tuboly Vince (Hegyhátsál)

Aldebaran-fedés 1998. november 6-án

Az 1998-as év utolsó (hazánkból is látható) Aldebaran-fedésére egy péntek éjjel került sor. A novemberi borongós időjárás szerencsére sok helyen megemeberte magát és megmutatta az égi jelenséget az eltökélt amatőröknek.

Busa Sándor aznap egy sor csillagfedést levadászott 20 cm-es tükrös távcsövével. Egészen hajnalig kint volt, és beszámolója alapján akkor már fagyott is.

A 95%-os Hold bizony nem könnyítette meg a csillag szabad szemes megpillantását. A belépést a fényes oldalon kisebb távcsövel nehéz volt pontosan lemérni.

Hegyhátsálon ideális légköri viszonyok mellett követték figyelemmel a jelenséget. Vizuális és 10 cm-es refraktorra szerelt panelkamerás mérések születtek. Videofelvételről kimérve a belé-

Észlelők

Busa Sándor (Harkakötöny)
Csörgei Tibor (Lég, SK)
Dalos Endre (Paks)
Horváth Tibor (Hegyhátsál)
Óra András (Budapest)
Szabadi Péter (Budapest)
Szoboszlai Endre (Debrecen)
Tuboly Vince (Hegyhátsál)

pés 01:44:42,5 UT-kor következett be, míg a kibukkanás 02:54:17,4-kor történt. Tehát a takarás 70 perces volt.

Óra András szép, éles fotókat küldött a kilépésről, akárcsak Tuboly Vince.

November 5-én Szoboszlai Endre két debreceni rádióban is ismertette a várható eseményt.

Aldebaran-fedés 1999. március 22-én

Nem sokat kellett várnunk az újabb fedésre. Erről az eseményről már kevesebb beszámoló érkezett. Nyári Szabolcs szokásához híven precíz észlelést végzett 6,3 cm-es Zeiss refraktora segítségével, bár a csillag a belépés előtt szabad szemmel is jól látszott. Eltűnés: 18:55:58,9 UT. A kilépést az addigra megnövekvő felhőzet megghiúsította. Szlovákiából, Légről Csörgei Tibor és Szlanicska Ervin mérte meg a belépés ill. az előbukkanás idejét. Ez az eset jól szemlélteti, hogy néha kis távcsővel is ugyanolyan értékű megfigyelés végezhető. Az előbbi észlelő 36 cm-es távcsövet használt, míg az utóbbi 5,5 cm-es refraktort. Tóth Zoltán a belépést szabad szemmel figyelte meg, majd a kilépést is megmérte, immár távcső segítségével. Még Lisszabonból is befutott két adat, melyet Rui Gonçalves küldött CCD kamerás mérés alapján.

Ez a koraesti Aldebaran-fedés volt az utolsó a fényes csillag 4 éves okkultációs sorozatából. A Hold észak felé vette az útját, idén már a Hyadok északabbra elhelyezkedő csillagait fedi el. A Taurus csillagkép következő látványos okkultációs jelensége a 2005-től 2010-ig tartó Plejádok fedés-sorozat lesz. Aldebaran-fedésre másfél évtizednyit kell várnunk, legközelebb 2015. augusztus 8-án kezdődik az újabb 4 éves fessorozat.

Galilei-holdak fogyatkozásai az 1999/2000-es láthatóság során

Öt megfigyelő 21 időmérést végzett, ami a korábbi évekhez képest visszaesést jelent. A kevés megfigyelés oka talán az lehet, hogy az 1999-es évkönyvben tévesen jelentek meg az előrejelzések, bár ezt még januárban pótoltuk a Meteorral kiküldött javított táblázatokkal. A Jupiter magasan a Kos csillagképben tartózkodott, októberben volt szembenállásban a Nappal. Idén még kedvezőbbek a láthatósági viszonyok, hiszen az óriásbolygó a Bika csillagképben van, ősszel egész éjszaka megfigyelhető, évkönyvünk több tucat fogyatkozáselőrejelzést felsorol.

Észlelők

Busa Sándor (Harkakötöny)	11
Hollósy Tibor (Budapest)	1
Illés Elek (Kővágószőlős)	4
Kovács Károly (Kunszentmárton)	2
Szabó Sándor (Sopron)	3

Külön fel szeretnénk hívni a figyelmet **október 24-én** a koraesti órákra, amikor néhány óra alatt három fogyatkozást is megfigyelhetünk. 20:27 UT-kor a Ganymedes néhány perces halványodás után eltűnik az árnyékban, másfél órával később, 22:00,5 UT-kor egy sokkal gyorsabb halványodást követően az Io fénye is elenyézik. Ekkor kb. fél órán át csak a Jupiter két maradék holdja fog világítani a bolygó két oldalán. A Ganymedes 22:30 UT körül fog halvány foltként feltűnni az árnyékkúp másik peremén közel a bolygókoronghoz, míg egy másfél órás közeledés után 24:00 UT-kor belép a korong mögé (és ismét csak két hold fog világítani a Jupiter mellett).

TÓTH ZOLTÁN–SZABÓ SÁNDOR